

daar en allen verlossing noodig hebben. Zóó zou dan Christus de Antithese stellen, en daarop tevens zijn Zendingsbevel doen volgen.

En zoo mag deze Antithese dus niet leiden tot een zelfgenoegzaam isolement — waarom alleen dat zelfgenoegzaam? — maar moet zij uitdrijven tot Evangelisatie van alle creaturen.

Men moet het dus weten, dat de Antithese liep dwars door de jongerenschaar van onzen Heiland heen, zooals zij ook dwars door de Farizeërs en de rechtvaardigen van Christus heen ging, en dat er in feite geen scheidslijn is tussen Christus' kerk en de wereld.

Zij loopt ook als demarcatielijn over het paedagogisch erf, maar maakt dan geen scheiding tussen wat uit het geloof is en naar de Schrift en wat zich stelt tegen de gehoorzaamheid aan den Koning der koningen en Heere der heeren, neen, want geloof en ongelooft moge het diepste thema zijn van de geschiedenis der opvoeding, de scheidslijn der Antithese loopt ook dwars door de Christelijke paedagogiek.

Terwijl nog weer wordt gezegd, dat al naar ons religieus uitgangspunt is ook onze paedagogiek verschillend zal zijn.

Maar logisch geredeneerd ligt dit verschil dan even goed bij den Christen als bij den ongelooft. De antithese deelt hen beiden en al hun werk in twee stukken. De lijn gaat door hen beiden heen.

Uit dit alles blijkt, dat de schrijver zich geen voldoende rekenschap heeft gegeven, van de betekenis zijner redenering.

Als hij even nadenkt, misschien ziet hij dan in, in welk gevaarlijk vaarwater zijn denken verzeld.

Maar ik moet nu eindigen.

Met hartelijke groeten en heilbede
uw toegenegen

MARNIX.

Over de revolutionairen en hun synodocratische applausgevers.

De Meedendorp schrijft in „Ons Kerkblad“ (Ureterp) iets over den brief, die zijn kerkeraad had gezonden aan de synodocratische leden ter plaatse. Daarin schreef die kerkeraad o.a. over:

Beginselloosheid bij de leiding der Synod. gebonden Kerken. Om die beginselloosheid te illustreren schreven wij:

„Weet U, dat al de zendingsmannen der „Geref. Kerken“ van prof. Davinck, den zendingshoofdekerk, af, tot de v. d. Brink (dortjds in Drachten) en de Honig (vroeger te Siegerswoude) toe, die stuk voor stuk staan achter al de tuchtmaatregelen van de laatste Synodes, thans rakelijk staan achter den revolutionaire Soekarno in Indië en het eens zijn met de koloniale politiek der tegenwoordige regering? Heeft U al gehoord van tuchtmaatregelen tegen deze predikanten, die publiek ingaan tegen de belijdenis der Kerk? Zie Catechismus Zondag 39 en Ned. Gel. Belyd. art. 38.

Is er daarom zoveel Nederlands bloed gevloerd tijdens de bezetting en bij de bevrijding: vechten nu daarvoor „onze jongens“ in Indië, dat de Kerkelijke zendingsmannen maar ongehinderd hun revolutionaire propaganda kunnen voeren?

Ons Avondmaalformulier wil geweerd hebben van de tafel der Heeren, o.a. allen, die tweedracht, seeten en multen in kerkelijke en wereldlijke regeringen begeeren aan te richten.“ Maar bovenstaande zendingsmannen wordt geen stroobreed in den weg gelegd door het „Gereformeerde“ Kerkverband, Terwijl zoveel tientallen, ja honderdtallen ambtsdragers en gemeentelieden, die heilig leven naar het Woord van God en die de Kerk bestraffen, vanwege haar gebreken door datzelfde Kerkverband zijn vervolgd met schorsing, afzetting, wering uit het ambt, wering van het doopvont en van de Avondmaalstafel.

Maar dat is meten met twee maten, dat is onwaarachtig, dat is beginselloos.

De G. Toornvliet antwoordde hierop met een „Gewogen en te licht bevonden“. Hij schrijft over bovenstaande:

„U hebt, coll. M. Uw standpunt reeds gevonden in de Indische kwestie. U bent het met de leiding der A.R. eens, die het samenspreken van de regering met Soekarno een misdrijven van het gezag noemt. Zoo denken zeer velen in onze Kerken ook, evenals vele lezers van de „Strijd. Kerk“. Ook ondergeteekende kan het inzicht der zendingsmannen niet deelen. Maar om nu aanstonds te eischen, dat die mannen geschorst moeten worden, dat is een andere kwestie.

Wanneer de M. met de zaak op de hoogte is, kan hij weten, dat onze zendingsmannen geen revolutionaire propaganda willen voeren. (Wie heeft beweerd dat ze dit willen? dat moest er ook nog bij komen! 't Is maar de vraag of ze het doen. M.) Dat ze ook niet zonder meer Soekarno volgen.

Maar ze zien de onchristelijke elementen, die de koloniale politiek aankleeften, ze willen een andere verhouding tussen Nederland en Indië en meenen dat Indië, door het ingrijpen in de geschiedenis van de laatste jaren tot meer zelfstandigheid gerijpt is, terwijl zij bovendien inzien, dat hier ook de toekomst van de zending op het spel staat. Nogmaals, ik deel dit standpunt niet, ik meen dat door onze regering tegenover mannen, als Soekarno een andere houding moet worden aangenomen.

Maar anderzijds zie ik zeer goed, dat het probleem niet eenvoudig is en dat wij niet zonder meer die zendingsmannen als revolutionairen aan de kaak mogen stellen. De Kerk heeft met voorzichtigheid de tucht te hanteeren. (Onderdaad! had ze dat maar gedaan in 1944 e.v. jaren. M.)

Ik geloof, dat de M. dit ook wel zal inzien, anders komt hij voor de konsekwentie te staan, om elk lid der Vrijge-

maakte Kerk van het Avondmaal te weren, die met z. opvatting niet zou instemmen.

Dat onze Kerken wel prof. Schilder moesten schorsen, immers duidelijk....

Van beginselloosheid is mij niets gebleken.“ Wij vragen nu 3 Dec. 1946:

1e. Zou de G. Toornvliet nu misschien zijn houding tegenover Indië al bepaald hebben? 't Wordt anders wel tijd dunkt me.

2e. Inderdaad staat de toekomst van de zending op het spel n.l. voor zijn of niet-zijn. Een beetje anders echter dan de G. Toornvliet hierover dacht. En denkt??

3e. Is dat werkelijk de consequentie, dat ik elk lid, die het met mijn opvatting niet eens is, van het Avondmaal moet weren?

Waarom gaat de G. T. niet in op de argumenten? Zondag 39 en art. 38? Die belijdenis is de maatstaf en niet een bepaalde opvatting.

4e. Wat is dat voor een grove over alles heenlopende domheid of diplomatie om te schrijven, dat het klaar als een klontje is, dat prof. Schilder moest worden geschorst?

5e. Waarom blijft de G. T. niets van beginselloosheid? Omdat hij het beginsel der belijdenis niet hanteert in dezen.

6e. Wiens schrijven is door de feiten gewogen en te licht bevonden, dat van de G. T. of dat van mij?

't Is toch een grappig heer, die de Toornvliet. Van K. S. is het „willen“ scheuren met nadruk door de „synode“ buiten haar stellige beweringen gehouden. En toch..... och, heb medelijden. K. S.

KORTE BERICHTEN

— „DE GROOTE“. De Heer W. G. Beestink schrijft in Geref. Kb. (Groningen):

Dr v. Niftrik heeft verleden jaar een rede gehouden voor de Algemeene Vergadering van de Vereeniging van Chr. Onderwijzers, „de Grote“. Die rede verwekte nogal scherpe reactie in die vereeniging. Er werd zelfs gesproken van „dynamiet onder de christelijke school“. Anderen vonden die kwalificatie ergerlijk en bleven in Dr v. Niftrik zien een vurig voorstander van de Christelijke school.

Zoo kwam er onrust in „de Grote“. Ook in de kringen van de Hervormde onderwijzers, die het niet eens zijn met „den nieuwen koers“ in de Herv. Kerk. In een motie werd het Hoofdbestuur zelfs opgewekt zich niet in te laten met de Barthiaansche politiek van de Herv. Synode en zich niet te laten dringen in de richting als door Dr v. Niftrik is aangewezen. (Bedeeld wordt de algemeene christelijke overheidsschool). Zij verwerpen deze richting, omdat „het onderrecht hierbij wordt miskend, omdat zij staatsrechtelijk onjuist is en omdat het geven van gereformeerd onderwijs op zulk een staatschool onmogelijk is“.

Wonderlijke situatie in een vereeniging van christelijke onderwijzers, die behalve de behartiging van de materiele belangen van haar leden toch ook te maken heeft met de principiële vraagstukken van het christelijk onderwijs. Die wonderlijkheid wordt zeker nog groofter, als het Hoofdbestuur van de Vereeniging gaat weigeren, om deze motie in het vereenigingsblad op te nemen. Wel is daarin plaats voor een manifest van den Herv. Raad voor Kerk en School, niet voor een anti-Barthiaansche motie. Terwijl men toch verwachtten mag, dat in een gemengd gezelschap men zich ook „gemengd“ gedraagt, d.w.z. onpartijdig. Men moet dan toch tegenover beide partijen de billijkheid betrachten. Vooral wanneer het gaat om het principe van de vrije christelijke school.

— THEOLOGISCHE JA-EN-NEEN-HOOGESCHOOL. De D. K. Wielenga schrijft in „Orgaan“ v. d. Meisjesbond over de kerkelijken in Indië, die in Nederland kunnen zitten. In Kampen maken ze een hoogeschool die (voor plm. 2 jaar) verzekert, dat de onderstelde wedergeboorte sijbbolth is voor een professoraat en in Batavia maken ze er eenje, waar je om die geloofsaad van Ridderbos lachen kunt en lachen leert. De D. K. Wielenga vertelt ervan: „De Gereformeerde Javaansche kerken hebben contact gezocht en verkregen met de kerken van Oost-Java. Ze hebben reeds samen vergaderd in 1942, toen de synodes der Javaansche kerken vergaderd hebben. En weer zijn ze samen geweest in vergadering in Mei van dit jaar. Een duidelijke drang naar eenheid zou daar openbaar geworden zijn. Wat onder meer tot uitdrukking kwam in het feit, dat ze samen een theologische school willen oprichten te Batavia.

En het is gebleken uit de samensprekingen welke van verschillende zijden gevoerd zijn, dat deze Hoogeschool zal uitgaan van alle kerken in Indië. Het plan is, dat deze school zal uitgaan van de Indonische kerken, de Chinese kerken, de Protestantische Kerk. Wat het punt der theologische opleiding betreft zal er dus voortaan van samenwerking sprake zijn.

Nu is het al dadelijk van betekenis te letten op den achtergrond van dit alles. We hebben hier te maken met een vooruitkomst met de nadering van de besluiten van de wereldzendingsconferentie te Madras gehouden in het jaar 1938“.

Even later: „Let er op hoe sprake was van interkerkelijke, ja zelfs van interconfessionele samenwerking. Dat is het nu juist wat ons zoo gereformeerd doet staan tegenover het plan dat ontworpen is en dat we nu nader onder de oogen willen zien.

Daar deze zaken uiterst belangrijk blijken te zijn kan duidelijk worden uit het feit, dat de Gereformeerde Zendingbond niet tot medewerking bereid is en dat de Christelijke Gereformeerde Kerk er ook niet van weten wil.

Dat kan niemand verwonderen die er kennis van draagt welke mannen samen zullen gaan werken aan de theologische vorming van de inlandse predikanten. Het gaat om niets meer of minder dan om de samenwerking van hen, die staan op den grondslag van het Woord Gods en hen, die de aanhangers zijn van de dialectische theologie. Hoe dat nu mogelijk is kan ieder eenigzins bevoelden die gelezen heeft hoe Prof. C. van Til, medewerker sinds jaren aan de Reformatie, een belangrijk werk geschreven heeft waarin hij de theologie van Barth en Brunner veroordeelt onder den titel Nieuw Modernisme“.

De invloed van Davinck blijkt meer en meer bederf voor kerk en theologie.

— MINISTERIE—COMITE-LID. „De Hervormde Kerk“

schrijft: „Eenige maanden geleden werd een comité opgericht tot opvoering van de arbeidsproductiviteit, afgekort: I.C.O.A. (Initiatiefcomité opvoering arbeidsproductiviteit).“

Tot de leden van dit comité behooren, onder anderen het Christelijk Nationaal Vakverbond, de Ned. Kath. Arbeidersbeweging, het Ned. Verbond van Vakverenigingen, de Stichting van den Arbeid, het Centraal Planbureau, de Stichting voor den Landbouw, verschillende werkgeversorganisaties. Maar daarnaast ook het Ministerie van Economische Zaken, dat van Sociale Zaken, enz“.

— AMERIKANISME IN NEW YORK EN — IN AMSTERDAM. Ellen Flessman schrijft in „De Herv. Kerk“ over „afschuwelijke vervlakking“, die hij „Amerikanisme“ noemt. Hij klaagt „hier wordt evangelisatiewerk als het ware vervlakt tot een boeiende vertooning, die zich zelf gaat aanprijzen en zich beroemt op het groote „publiek“, dat ze trekt. In dit verband moet ik ook denken aan de z.g. Paaschbijeenkomst in Radio City, de grootste bioscoop van New York. Daar vindt op Paaschmorgen, om een uur of zes, men ik, een grootsche bijeenkomst van over de 6000 menschen plaats, die zich verlustigen aan prachtige muziek en zang, aan een kunstmatige tooneelstuk, die opgaat over een fraai decor, en zich laten stichten door een toespraak van een van de beroemde predikanten van New York“.

Dit staat op bl. 2 van het aangehaalde nummer van dit blad. Maar op bl. 8 lezen we: „Aan de Rozenkracht, de boulevard van Amsterdams Jordaan, bevindt zich het Asta-theater. Herman Bouber speelt daar in deze weken zijn blijbaar onsterfelijke „Schets uit het koloniale leven“, „De Jantjes“ en de theaterdirecteur verzekeren, dat al een kwart miljoen Amsterdammers dit stuk hebben gezien.

Maar op Zondagmorgen 24 November is het tooneel ontvuld met de attributen van „De Jantjes“ en is alles klaar gemaakt voor een samenkomst van totaal ander karakter, al zal het tooneel een rol spelen in het nieuwe, dat geprobeerd werd. De Commissie voor het Noorder-kerk-werk namelijk heeft de zaal gehuurd en wil den onkerkelijken Jordaner binnenvoeren langs den weg van een blootelijk, maar toch eigenlijk heel gewoon, zij het eenvoudig cabaret. Met een voordrachtscunstenaar, Wim Ibo; met een dansgroep, van F. van Veen; met community singing onder leiding van Piet van Egmond. En tenslotte met een kernachtig woord, dat naar Bijbel en Evangelie wijst van „Casper Caspersen“, achter wiens naam zich de B. van Ginkel verbergt, predikant te Amsterdam-West. En dit laatste moest wel om de kijkgrage kerkelijke Amsterdammers op een afstand te houden. Want zij hooren in de Kerk en niet in het Asta-theater. Of het heelemaal slagen zal, zal moeten blijken. Maar het is een bewijs van moed, dat nu eens niet in de kerkelijke bladen is geadverteerd en gevraagd aan de kerkmensen te komen en dan een onkerkelijken vriend mee te brengen. Want de ervaring leert voldoende, dat dit zelden of nimmer gebeurt en dat dan de zaal gevuld wordt met de menschen-van-de-Kerk, die de commissie in den waan brengen, dat het „goed“ is geweest, naar de opkomst gerekend. Daardoor waren er in het Asta theater bij dit eerste begin slechts 150 menschen. Dat getal zal wel groeien. Het programma opende met enkele nummers van een gezelschap van 40 accordeons en xylophonen. Wim Ibo geeft goede kleinkunst en Jo Spiers begeleidt. F. van Veen met haar dansgroep parodieert op den massa-mensch, die dan met zwart, dan met wit meecholt, terwijl slechts een enkele individualist zich losmaakt uit de menigte en eerst nadenkt. Aldus wordt voorbereid hetgeen de van Ginkel zal zeggen over „Leven op een koopje“ en waarnaar met zichtbare spanning wordt geluisterd door menschen, die nooit van het Evangelie hebben gehoord“.

Herinnerend aan de flitsen van de „Youth-for-Christ-Movement“ schrijft de heer Jac. G. van Oord in Calv. Jong. Bl.: „Verschillende Jeugdbladen, waaronder het Orgaan van den Synodalen Meisjesbond spreken met groote waardeering over deze beweging.

De Berkeley-Wolff oordeelde, dat men hier met een réveil te doen heeft, dat met de kracht van een storm over de Westersche landen gekomen is.

De Volten uit Enschedé vindt het ook prachtig. De slag om Enschedé moet gewonnen worden.

En natuurlijk wil Prof. Waterink niet achter blijven deze beweging aan te bevelen.

Het is alles heel triestig“.

— DE HEER AD. KUIPER VEROORDEELT ZIJN SYNODE. In het synodeca. J. bl. schrijft de heer Ad. Kuiper: „De laatste en felste demonstratie van onze armzaligste armoede is wel gegeven, toen een gereformeerde groep zich niet koninklijker, profetischer en priesterlijker wist aan te dienen ter onderscheiding van de andere groepen, dan door te verwijzen naar één artikel der Kerkenordening, dat zij speciaal zegt te onderhouden“.

Tot zoover de heer A. K. Feller kon hij zijn Synode niet veroordeelen. Zij wroeg heel haar handel samen in het krampachtige; zij onderhield art. 31 niet. Toen zeiden wij: dat doen wij wel. Elk antwoord, dat zakelijk is, heer Kuiper is naar de vraag.

— DE ZENDINGSMENSCHEN EN DE COLLABORATEUR SOEKARNO. „Wat“, aldus de heer J. G. v. Oord in Calv. J. Bl., „wat zal er gedaan worden met de Verkuil, de v. d. Brink, Davinck en alle Gereformeerde missionairen met uitzondering van de Zuidema?“

In de meest critieke situatie, waarin ons volk verkeerde, stonden zij aan de zijde der revolutionairen.

Het is niet te zeggen, welk een invloed dit heeft gehad op de beslissing van Christen.

Zij blijven predikanten in volle rechten maar Prof. Schilder, Prof. Greydanus en honderden ambtsdragers werden de Kerk uitgejaagd als revolutionairen. Dit is geen hatelijkheid, neen, dit alles is verschrikkelijk ernstig.

Alles geschiedt toch onder een open hemel. Beste Schouten, Kerkbederf betekent Politiekbederf“.

VAN DE ADMINISTRATIE.

Zij, die per 1 Juli 1945 abonnee geworden zijn en één of meerdere nummers van het 2e halfjaar 1945 niet ontvangen hebben, kunnen deze nummers alsnog aanvragen.

In volgorde van binnenkomen zullen de gevraagde exemplaren toegestuurd worden, zolang de voorraad strekt.

DE UITGEVERS.